

بررسی آشکار سازی تغییر اقلیم بر حوضه دریاچه ارومیه

شوبو بایزیدی^۱، هادی مورکی علی آباد^۲، عبدالرحیم صلوی تبار^۳

۱- کارشناس شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه صنعت آب و برق تهران

۳- مدیر بخش منابع آب شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس

Moraki@stud.pwut.ac.ir

خلاصه

با توجه به ارزیابی سطح آب دریاچه ارومیه در سال‌های اخیر، این دریاچه در وضعیت بحرانی به سر می‌برد. هدف این مقاله بررسی علت افت شدید سطح آب دریاچه ارومیه در سال‌های اخیر می‌باشد. برای این کار با ارزیابی آبدی‌های کلیه ایستگاه‌های هیدرومتری حوضه دریاچه ارومیه میزان مصارف آب در طول دوره آماری مورد مطالعه قرار گرفته است. همچنین روند پارامترهای هواشناسی شامل دما و بارش بصورت ماهانه و سالانه مورد بررسی قرار گرفت. در این ارزیابی‌ها معلوم شد بدلیل افزایش دما و میزان مصرف و همچنین قرار گرفتن در خشکسالی سال‌های اخیر سطح آب دریاچه ارومیه قادر به بهبود خود نبوده و افت سطح آب دریاچه بطور شدیدی روند کاهشی داشته است.

کلمات کلیدی: آشکار سازی تغییر اقلیم، دریاچه ارومیه، روند

۱. مقدمه

تغییر اقلیم توسط Landsberg در سال ۱۹۷۵ به صورت انتقال وضعیتهای اقلیمی به یک وضعیت تعادلی جدید با تغییرات معناداری در مقادیر پارامترهای اقلیمی تعریف شد [۱]. وی همچنین بیان داشت نوسانات اقلیمی، می‌تواند بعنوان وضعیتی موقتی قابل برگشت به وضعیت‌های قبلی‌تر، یا متغیر در جهت مخالف، باشد.

ارتباط تنگاتنگی بین چرخه هیدرولوژی و سیستم اقلیمی وجود دارد. هر تغییری در اقلیم، روی عناصر هیدرولوژی اثر می‌گذارد. رواناب، آبدی رودخانه‌ها، آبهای زیرزمینی، شدت سیلاب و خشکی، همگی متاثر از بارش و دما که از مهمترین عناصر اقلیمی هستند، می‌باشند. با توجه به افزایش میزان CO₂ و به تبع آن وقوع گرمایش جهانی و تاثیر آن بر منابع آبی ملی و منطقه‌ای، لحاظ کردن تاثیر تغییرات فوق بر برنامه‌ریزی‌های منابع آب ضروری به نظر می‌رسد.

دریاچه ارومیه با حجمی معادل ۳۲ میلیارد متر مکعب بزرگترین دریاچه داخلی ایران و از مهمترین و با ارزش ترین اکوسیستم های آبی ایران به شمار می‌رود. این دریاچه در شمال غربی ایران بین استان‌های آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی قرار گرفته است.

با توجه به ارزیابی سطح آب دریاچه ارومیه در سال‌های اخیر این دریاچه در وضعیت بحرانی به سر می‌برد. هدف این مقاله بررسی علت افت شدید سطح آب دریاچه ارومیه در سال‌های اخیر می‌باشد. برای این کار با ارزیابی آبدی‌های کلیه ایستگاه‌های هیدرومتری حوضه دریاچه ارومیه میزان مصرف آبدی در طول دوره آماری مورد مطالعه، ارزیابی شد. همچنین روند پارامترهای هواشناسی شامل دما و بارش ماهانه و سالانه مورد بررسی قرار گرفت. در این ارزیابی‌ها به توجه به افزایش دما و میزان مصرف و همچنین قرار گرفتن در خشکسالی سال‌های اخیر سطح آب دریاچه ارومیه قادر به بهبود خود نبوده و در سال‌های اخیر افت سطح آب دریاچه بطور شدیدی روند کاهشی داشته است.

¹ کارشناس شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس

² دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه صنعت آب و برق تهران

³ مدیر بخش منابع آب شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس